

Dansk kartoffelproduktion set i forhold til internationale konjunkturer

Prisen på flere landbrugsprodukter giver de første signaler på en langsigtet styrkelse over de næste 20-30 år. Priserne følger konjunkturerne, og stigningernes størrelse afgøres af, hvor gode de økonomiske konjunkturer bliver de kommende år. Som kartoffelproducent påvirker disse konjunkturer prisen på kartofler positivt, og priserne før eller side følger prisen op på de øvrige landbrugsprodukter. De danske rammevilkår og de begrænsninger, der ligger i den forbindelse, bliver en stor udfordring for danske kartoffelproducenter.

Handelsrådgiver John Jensen
AgroMarkets/LandboNord
joj@landbonord.dk

Prisudviklingen på langbrugsprodukter følger de internationale konjunkturer. I en periode med faldende vækst vil vi også se faldende prisen på landbrugsprodukter. En sådan periode har vi set tilbage fra 1982 og frem til i dag.

Dette har betydet, at vi har været nødt til at udvide vores produktion løbende, da vores afregningspriser konstant falder. Dette har da også været overskriften for, hvordan landbruget har udviklet sig for at overleve gennem en længere perioder.

Ser vi på den aktuelle udvikling 20-30 år frem, ser udviklingen noget anderledes ud. Vi har de første signaler på, at vi kommer til at se en periode, som på mange måder er anderledes end de sidste 20-30 år.

De kommende 20-30 år vil positivt byde på stigende priser på produkter som korn, mælk og svin. Det betyder, at vi kommer til at se en længerevarende periode, hvor priserne på landbrugsprodukterne vil stige.

Hvor meget de vil stige af-

gøres af konjunkturerne gunst. Det er meget afgørende, om vi kommer til at se en høj vækst over de næste 20-25 år med dertil følgende høj inflation som i 1970'erne på 11-14%, eller om der kommer en længere periode med moderat inflation i niveauet 4-8%.

De stigende priser er som udgangspunkt også positivt, når vi ser på kartofler. Det være sig både produktionen af spisekartofler og industrikartofler. Priserne på kartofler vil overordnet set følge udvikling på de øvrige landbrugsprodukter.

Det vil sige, at en udsigt til stigende kornpriser over de næste 20-30 år også betyder, at prisen på kartofler skal stige. Stiger prisen ikke i første omgang, vil det betyde, at produktionen vil falde, og så vil prisen alligevel stige i anden omgang.

Dette betyder ikke, at prisen på kartofler og hvede følges ad år for år. Det er to forskellige markeder og forskellig anvendelse, så prisen kan sagtens udvikle sig uens. På lidt længere

sigt vil potentialet dog ligge i samme retning.

I fremtiden vil der være fokus på produktion af grøn energi. Denne produktion skal konkurrere med den nuværende produktion af afgrøder til husdyrfoder, mad til mennesker og produkter til industrien.

På den korte bane er der store arealer, som kan tages med ind i drift, som blot ikke opdyrkes i dag, og der vil være steder, hvor man kan begynde at nå at høste 2 gange årligt. Det er alene et spørgsmål om, at priserne på afgrøderne skal stige, således at der bliver gode penge i produktionen.

Det afgørende bliver den position, som man ønsker produktionen af energi skal have fremadrettet. Der er allerede nu stor fokus på det problematiske i, at man dyrker energiafgrøder i god landbrugsjord, og der samtidig er mennesker, som sulter. Kun fremtiden vil vise, hvad konsensus bliver omkring denne problematik.

Men hvordan bliver pro-

duktionen af kartofler påvirket i Danmark. De internationale konjunkturer vil påvirke mulighederne i Danmark på samme måder som andre steder.

Det, som måske er en større udfordring som kartoffelproducent i Danmark, er de rammevilkår, som er specielt for Danmark. Her tænkes på

- Miljø, begrænset brug af kemi, visse produkter er forbudte i Danmark,
- Arbejdskraften som er dyr i Danmark.
- Dyr arbejdskraft tvinger producenter til høj mekaniseringsgrad.
- Høj mekaniseringsgrad kræver store arealer.

Ser man på økonomien i kartoffelproduktionen, bliver det i fremtiden en mindre del, som vil kunne opnå den nødvendige højere rentabilitet i kartoffelproduktionen frem for traditionel markdrift.

Vi må derfor forvente, at kartoffelproduktionen vil blive koncentreret om færre producenter, ligesom vi vil blive udfordret af kartofler fra andre lande, hvor rammevilkårene er lempeligere.

Vi ser i dag eksempler på danskere, som har etableret sig i Polen, og som producerer væsentligt billigere på grund af de lempelige polske rammevilkår. Disse producenter har god succes med at forsyne store varehuse i deres eget land med gode produkter på grund af deres store faglighed og specialkompetencer. Kostprisen på deres produkter ligger noget lavere end for en producent i Danmark, og det bliver en udfordring at holde disse produkter, som er produ-

ceret under andre rammevilkår, ude af Danmark. ■